

denkbeelden welke ook in andere kringen leefden: wie tegen de verzui-
ling was, was ook tegen de wederoprichting van het NVV, de RKWV
en het CNV en van de bonden welke door die centrales waren overkoe-
peld. Te bedenken valt hierbij nog dat de 'oude' centrales tijdens de
bezetting weinig voor de directe belangen der arbeiders hadden kunnen
doen: zij hadden noch de daling van de levensstandaard noch de arbeids-
inzet kunnen voorkomen. Aan de toppen van de 'oude' vakcentrales werd
heel wel beseft dat het na de bevrijding moeite zou kosten, de oude
positie te herwinnen; men kon niet eenvoudig op de ingeslagen weg
voortgaan. Wees men *eenheid* af, dan leek het op zijn minst wenselijk de
eendracht te bevorderen. Daartoe hadden, zoals wij in ons vorige deel
weergaven (in de paragraaf 'Sociaal bestel' van hoofdstuk 14: 'Ver-
nieuwd' Nederland?'), de vroegere voorzitters van NVV, RKWV en
CNV afgesproken dat zij op grondslag van een Reglement van Samen-
werking (het kwam in mei '43 tot stand) na de bevrijding een Raad van
Vakcentrales in het leven zouden roepen die uit zes leden zou bestaan:
de drie voorzitters en één bestuurslid uit elke vakcentrale; dat de drie
vakcentrales dezelfde basiscontributie zouden gaan heffen: 2% van het
loon of salaris; en dat er per vakcentrale per bedrijfstak slechts één
vakbond zou mogen zijn (het totaal aantal vakbonden zou daardoor
dalen). Dit alles zou op een vorm van federatieve samenwerking neer-
komen – wij herinneren eraan dat in Zuid-Limburg de 'oude' vakbonden
onmiddellijk een federatie oprichtten, bepaald ook teneinde sterker te
staan tegenover de nieuwe eenheidsvakbond.

In de mijnstreek betekende zulks dat de besturen van de confessionele
bonden die in '41 de gelijkschakeling met kracht hadden afgewezen,
nauw gingen samenwerken met het bestuur van de NVV-bond, de
Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, van hetwelk noch in '40, noch
in '41 en zelfs niet in mei '42 toen het Nederlands Arbeidsfront werd
opgericht, enige principiële leiding was uitgegaan. Juist uit die NVV-
bond sloten zich talrijke vroegere leden bij de eenheidsvakbond aan (het
NVV had van de oprichting af de leuze: 'Alle arbeiders in één vakcentrale'
verkondigd) en deze eenheidsvakbond kreeg voorts een grote toeloop
uit kringen van jongere arbeiders. De kaders van de confessionele bonden
gingen evenwel niet bij de pakken neerzitten. De heropbouw van hun
organisaties werd onmiddellijk ter hand genomen; 'onze taak was echter',
aldus de secretaris van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond,
'enorm zwaar' en zulks niet alleen in materieel opzicht: 'de schreeuw

¹ (Nederl. Kath. Mijnwerkersbond) P. J. Kaanen: *Verslag 1940-1946*, p. 34.